

Ekologická výchova

**v Dobrovolném ekologickém spolku
– ochrana ptactva
a Záchranné stanici živočichů v Plzni**

Již od samého vzniku naší organizace se jedná o jeden ze tří nejdůležitějších cílů a poslání spolku. Ekologická výchova a osvěta je investicí do budoucna, kdy sázíme hlavně na to, že vzdělání, informovaní a logicky uvažující jednotlivci i skupiny budou vědět, jak se orientovat nebo řešit nenadálé situace, aniž by k tomu potřebovali naši přímou účast, či vlastní neznalostí přírodě spíše neškodili. Pětaadvacet let naší činnosti potvrzuje, že právě ekologická výchova a osvěta je cesta správným směrem a že vše, co jsme do této oblasti investovali, se nám i samotné přírodě stokrát vrátilo.

Výukové programy pro mateřské a základní školy

Dnes už k nám na stanici anebo na naše tematicky zaměřené výukové programy přichází děti dětí, které jsem sám kdysi poznal jako žáky mateřských či základních škol. Pravda, moc mi to na pocitu mládí nepřidává, když se mezi řečí doslechnu, že ta pěkná mladá maminka s pětiletým děckem si mne pamatuje z doby, kdy sama chodila do školky. Na druhou stranu ale dává svou přítomností najevo, že i ona z výukového programu tenkrát pochopila, že naše práce má smysl. Pamatuje si mimo jiné, že na mláďata zajců a srnek se v přírodě nesahá a že velké francouzské okno u jejich domu musí být účelově zabezpečeno tak, aby do něj ptáci v letu zbytečně nenaráželi. Vzpomíná si na výra Kubu, který po střetu s autem neměl křídlo, jelikož lovil v silničním příkopu potkany. Proč právě tam? Protože se setkání naučili hledat tu zbytky potravin, námi lidmi vyhozených z okének aut, a on tak má snadný lov... Sama to dnes určitě neudělá.

A to je právě ono! Nejen, že si příběhy pamatuje, ale hlavně ponaučení z nich po léta předává dalším lidem. Jako dítě školou povinné se o získaných vědomostech jistě doma bavila se svými rodiči, možná na podobná témata narazila později ve škole či v práci, dočetla se o nich v médiích, zaznamenala různé situace při jízdě v autě, na dovolené, na ulici... Dnes přivádí své dítě zpátky k nám, aby i ono vyslechlo naše vyprávění a poučilo se z něj. A také si uvědomilo, že my všichni nejsme ničím jiným než součástí přírody a volně žijící živočichové jsou našimi nejbližšími sousedy.

A tak se nadále, rok za rokem, snažíme využít všechny naše případy, výjezdy, zásahy a zkušenosti hlavně k tomu, abychom je mohli dětem i dospělým předvést, objasnit

a vysvětlit. Ukázat jim, co se stalo a jaká je příčina. Nemáme v úmyslu je strašit katastrofickými scénáři a děsit drastickými snímky, ale dětsky snesitelnou a pochopitelnou formou nastínit každodenní realitu kontaktu člověka s přírodou. Přitom hluboce věříme, že pochopí. A když se byť jen jediný žáček ze třídy později ve své profesi pokusí stávající stav zlepšit, pak naše práce není zbytečná.

Jsem opravdu přesvědčený, že ekologická výchova a osvěta je alfou a omegou současné ochrany přírody. Jinak by bylo jen málo platné zachránit jednoho poraněného čápa, když další necháme zbytečně uhynout na nezabezpečených sloupech elektrického vedení. K čemu přenášet každým rokem kýble žab, když jim lidé znovu zavezou a zruší louži či mokřad, kde se léta množily a žily. Co je platné, že krmíme v zimě ptáčky, když se jich nespočetné množství zabije právě o naše okna či nově zrekonstruované skleněné architektonické skvosty?

Co je platné stále dokola opakovat, že se k přírodě máme chovat zodpovědně, když někteří zákonodárci a firmy nechtějí naslouchat. Proto považuji za nezbytné vychovávat hlavně děti a mladé lidi. Ukázat jim každodenní a mnohdy drsnou realitu, ale zároveň i dokonalost a krásu přírody. Vsadit na to, že právě oni, jako naši nástupci, budou již přemýšlet jinak. Že právě oni jako budoucí řemeslníci, architekti, projektanti, vědci, politici či úředníci anebo jen rodiče, řidiči či jednotlivci budou pomáhat a ne škodit. Úplně stejně, jako to naprosto přirozeně dělá ta pěkná mladá maminka, kterou jsem poznal jako malou okatou a zvědavou holku z jedné plzeňské mateřské školky před 20 lety.

Na jednotlivých programech ekologické výchovy u nás ve spolku (DES OP) pracuje celá řada lidí, převážně dobrovolníků. Většina našich projektů vzniká vždy jako týmová práce grafiků, fotografa, kameramana, textařů, výtvarníků a dalších lidí. Kvalitní program ekologické výchovy, který má oslovit, zaujmout a plnit své poslání, musí být propracovaný do posledního detailu. Jsem rád, že můžeme spolupracovat s lidmi, jako je Bohumil Mášek (fotograf), Vladimír Nový (kameraman), Petr Jakubík (FB a www stránky), Marek Koňářík (grafik), Pavel Svoboda (tiskárna Bílý slon), Jiřina Hepová (textové korektury), Robert Trnka (texty). Do této skupiny samozřejmě patří i redakce Víťaného hosta, která nám rovněž v této oblasti výrazně pomáhá, nebo Jiří Blažek a Jiří Šobr (redaktoři Českého rozhlasu Plzeň), Ivonna Doležalová (bývalá tisková mluvčí ZOO Plzeň), Zdeněk Doležal (entomolog a výtvarník), Vladimír Baxa (grafik) a další. Je jich opravdu hodně, a já jim za to děkuji.

■ Karel Makoň
DESOP Plzeň

